

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštne ček. uradu štev. 13.633.

Vlada najvrednejših.

Na kongresu demokratske stranke je dejal g. Davidović, da hoče koncentracijo skupin in koncentracijo strank in preko te koncentracije osebnosti. Hoče koncentracijsko vladati, ki bi morala biti koncentracija najboljših med dobrimi, najposobnejših med sposobnimi in najpoštenejših med poštenimi.

Lepe so bile te besede g. Davidovića, toda vse prej ko nove. Vlada najvrednejših bi morala že davno biti vsakdanjost in čisto samoposebi umljivo bi moralo biti, da so na vladi le najposobnejši, najpošteniji in najboljši naši ljudje.

Toda samoposebi umljiva stvar je za enkrat v Jugoslaviji — in tudi marsikje drugod — čisto nemogoča. Zlasti pa še ni izvedljiv ta ideal s pomočjo kake koncentracije naših strank. Naj bo ideal, kakor ga je izvršil g. Davidović še tako lep, vendar ne spada drugam, ko v kraljestvo sanj.

Kaj nam n. pr. more prinesiti koncentracija strank? Novih sposobnih ljudi? Ne udajte se vendar iluzijam! Gospod Radić bo ravno tako šef HSS, pa naj bo ta v vladi ali v opoziciji, v koncentracijski vladi ali pa v koaliciji z radikalom. Ali niso ti dogodki dokazali? In g. Pribević bo šef SDS, pa naj ta preganja Hrvate ali pa se z njimi navdušuje za kmečko demokracijo. Ali niso tudi to dokazali dogodki. In g. Marinković bo vodil eno listo v demokratski, g. Davidović pa drugo in naj to demokratska stranka še tako enodušna le za eno politiko. In prav tako se radikalna stranka ne bo niti najmanjše spremenila, dokler je večinska stranka v vladi.

Naj stokrat dosežemo koncentracijsko vladati, našo politiko bodo vendarle vodili isti ljudje ko dosedaj in naša uprava se bo ravno tako malo zboljšala, pa naj dobimo vladati s še tako lepim imenom. Politiko delajo pač ljudje, ne pa lepa imena. Koncentracijska vlada zato ne more dati nobenih novih ljudi, temveč je veliko preje nekaka zavarovalnica, da bi vsi ti naši stari strankarski voditelji kolegialno delali napake, ki jih sicer dela vsak za sebe.

Če hočemo priti do novih ljudi, ki bodo v resnici najboljši med dobrimi, potem je treba do temelja prečistiti vse naše politične razmere. Iz sedanjih razmer ni mogoča nobena res dobra vlada, kaj šele idealu le podobna vlada, iz sedanjih razmer so mogoče le neznatne reformice, ki jih pa življenje samo itak uveljavlja.

Koncentracija strank more imeti samo en rezultat, da bo sankcionirala vse naše stranke in njihov diktat nad javnostjo. Ta diktat povzroča, da ne more danes kvišku nihče, ki ni pri kaki stranki dobro zapisan, pa naj bo še tako sposoben in še tako znan poštenjak. Splošna volivna dolžnost je volivni boj tako podražila, da niti srednje stranke ne vzdrže več boja, čisto izključeno pa je, da bi smel tudi priznati najboljši med dobrimi samo misliti, da bi se proti volji strank uveljavil v javnosti, če ni obdarjen z velikim premoženjem. Najboljši med dobrimi pa so danes izven strank, ne pa v njihovih vrstah.

Zlomiti diktat strank, omogočiti vsakomur prosto pot navzgor, to je edino sredstvo, da pridemo do vlade najboljših kmečkih demokracija, toda kaj, ko je sedanja seljačka demokracija samo ših. Moglo bi to veliko delo izvršiti restorba strankarskih diktatorjev.

Zato je edina možnost, da pridemo do lepih razmer, če se opogumijo gospodarski krogi. Samo ti so finančno dovolj močni, da vzdrže stroške splošne voliv-

Resolucija demokratskega kongresa.

Beograd, 17. januarja. Kongres demokratske stranke se je začel včeraj z govorom Voje Domjanovića iz Prilepa. Govoril je o uradništvu. Rekel je, da ni vse uradništvo slabo. So pač slabi uradniki, ki so postavljeni samo zato, da zbirajo kroglice. Neopravičeno je nezaupanje vlade do naroda na jugu.

Nikolaj Gjurgjević iz Kruševa pravi, da narod zaupa demokratski stranki in njenemu voditelju. Trdi, da pri nas ni najslabše. Po teh besedah pride do velike rabuke. Narodni poslanec Kujundžić vpije z galerije: »Ti nič ne veš.«

Nato govori Jovan Gjorgević iz Velesa, ki izrazi zaupanje Davidoviću. Nato sta še govorila delegata iz Bregalnice in Vršca. Končno še povzame besedo v osebno pojasnilo dr. Voja Marinković, nakar je bila prečitana tale resolucija:

Kongres demokratske stranke je slišal izvajanja predsednika glavnega odbora Ljube Davidovića, referat dr. Voje Marinkovića in dr. Voje Veljkovića ter poročila odposlanih delegatov demokratske stranke iz vse države in je na svoji zaključni seji 16. januarja 1928 soglasno ugotovil tole:

1. Težko pravno, gospodarsko in finančno stanje v državi in resnost zunanjih prilik.

2. Potrebo, da se za izvršitev teh nalog zbirajo nacionalne sile vobče in posebej se potrebo, da se zedinijo vsi načelno sorodni demokratski elementi na način, kakor se je to začelo z demokratsko zajednico.

3. Upravno stanje je z neznatnimi osebnimi izprememami ostalo tudi po neštevilnih pritožbah in celo parlamentarni obtožbi pri istih metodah in istem poslovanju.

4. Tuja teroristična akcija je izkoristila slabosti in pogreške oblasti in dovela do težkega stanja v enem delu Južne Srbije. Cilj te akcije je, da z nemiri in nezaupanjem spravi iz ravnateljstva in hladnokrvnosti tudi oblastva in javno mnenje v državi in v tujini ustvari vtis o borbi naroda z državo. To peklensko delo lahko prepreči samo uprava z avtoriteto, kar je mogoče doseči samo s strogim in neoporečnim izvajanjem zakona in z modrim razmotrivanjem razmer.

5. Nezadovoljstvo drugih krajev zaradi tega, ker se še niso uredile državne datjave, se nevarno izkorišča v strankarske svrhe po desetih letih ujedinjenja, kar se čuti tako v slabem stanju uprave v Južni Srbiji, kakor tudi v pojavu prečanske fronte. Vzrok temu je treba iskati v kratkovidni politiki državnih upraviteljev, v nezadostni zavesti o vrednosti državlanske solidarnosti kot edine zdrave osnove za nacionalno konsolidacijo. Narodna samouprava kot bistveno sredstvo za reformiranje državne uprave, za njeno poenostavljenost in približanje narodu ne more dati pravih rezultatov.

ne pravice. Samo ti pa so tudi najbolj poklicani, da razkrijejo vse hibe naše uprave.

Koncentracijska vlada je samo lepa beseda in nič več. Kdor leti za lepimi besedami, naj se navdušuje za njo. Naj pa nam oprosti, če ne bomo njegovemu pogledu sledili tudi mi, ki nismo pozabili na izkušnje zadnjih let in ki zato vemo, da se ne bo nič izpremenilo, pa naj pride na vrh ta ali ona vlada. In to velja tako dolgo, dokler se razmere temeljito ne izpremenijo in dokler se ne pojavi sila, ki more tako izpremembo zagotoviti.

Vlada najvrednejših je za Jugoslavijo šele godba bodočnosti.

današnjim ozkim in negotovim delokrogom in sedanjih istotako ozkih in nena-ravnih mejah oblasti. Trimesečni kaos z občinskimi volitvami v Vojvodini in nič boljši rezultat, ki se pričakuje od razpisa volitev za Bosno, sili demokratske predstavnike, da dobro odpro oči pri pretresanju novega zakona o občinah. Potrebno je, da se zavaruje samouprava pred vsemi zlorabami.

Istotako je treba pospeševati sodno reformo, da se tako omeje zlorabe policijskih oblasti. Tudi v gospodarski krizi, ki je posebno težka vsled zadnje žetve in po tolikih neuslišanih pritožbah vseh gospodarskih krogov v državi in po praznih izjavah nekolic vlad, se do danes v tem najtežjem letu ni storil noben korak za olajšavo. Sedaj se morajo zahtevati nujne in stvarne mere za olajšanje bede in njenih nevarnih posledic.

Tudi v socialnem pogledu in v pogledu usposobljenosti za pridobivanje je potreben določen program najnujnejših ukrepov za znižanje državnih dajatev, za olajšanje prometa, zlasti pa s cenejšimi krediti za gospodarstvo, dolgoročnimi hipotekami in kratkoročnimi krediti. To so minilani pogoji, pod katerimi lahko demokratska stranka nadaljuje svoje odgovorno sodelovanje v državni upravi. Demokratska stranka se mora zavzeti tudi za ureditev agrarnih odnosov. Predlog proračuna za leto 1928-29 predstavlja najvišjo mero državnih bremen. V zunanji politiki je morala naša država v zadnjem času marsikaj pretrpeti. Kongres demokratske stranke pričakuje, da bo naš narod vzpostavil najboljše zveze prijateljstva z narodi, s katerimi je proti svoji volji prišel v neprijateljsko razmerje in pri katerih najde enako dobro voljo za zblizanje in iskreno sodelovanje za obnovo miru v Evropi. Kar se tiče težkoč in zapletkanja, v katere hoče vžlic našemu neomajnemu prizadevanju spraviti našo državo z gotove strani, bo vse to tem manj vznemirjalo naš narod, v kolikor ima več zaupanja v resno in modro razumevanje položaja onih, ki vodijo državo.

Da bi demokratska stranka v tako resnem trenutku ustrezala pričakovanju vseh, je dolžna, da se enodušno in polno disciplinirano zavzame za ono, kar je njen voditelj Ljuba Davidović, čitajoč iz duše naroda, za to leto napovedal, in to proti vsem enako spoštovanje pravnega reda. Obtožbe nasilnikov, katerih narod žal še nikdar ni videl obsojenih, neusmiljeno preganjanje tudi vseh onih, ki v teh težkih dneh na kakršnikoli način oškodujejo narodno imovino, vse to nas je privedlo do bede. Resno štedenje in zbiranje narodnih sil je glavni pogoj za napredek.

Kongres demokratske stranke pooblašča predsednika glavnega odbora Ljubo Davidovića in mu nalaga dolžnost, da izvede vse te naloge tako glede programa kakor tudi glede politične in parlamentarne kombinacije ter glede sporazumov, ki bodo za to potrebni.

Ta resolucija je bila soglasno sprejeta ob dolgotrajnem ploskanju. Nato je bil desetminutni odmor. Izbran je bil kandidacijski odbor, ki je predlagal delegate za glavni odbor. Izvoljeni so Ljuba Davidović, dr. Voja Marinković, Voja Veljković, Vučković, Maumović, dr. Jovanović, Mihajlo Gjurić in še nekateri drugi iz Beograda in ostalih krajev.

ANGLESKA MORNARICA PRIDE V ALBANSKE VODE.

Drač, 17. januarja. Iz Drača javljajo, da prispe v albanske vode angleška mornarica 20. t. m.

Doba kombinacij se je pričela.

KOMENTARJI K RESOLUCIJAM.

Beograd, 17. januarja. Po končanem kongresu demokratske stranke je ostalo v dvorani večje število delegatov, ki so komentirali sprejeto resolucijo. Med člani stranke so različnega mnenja o tej resoluciji. Del demokratskih poslancev, zlasti vsi oni, ki se smatrajo za center v demokratskem klubu, mislijo, da je resolucija precej nedoločna, čeprav je demokratskim ministrom po godu, ker lahko izkoristijo njeno nejasnost. Situacija bo ostala še nadalje taka, kakor je sedaj.

Pristaši Ljube Davidovića smatrajo, da je Davidović na kongresu v vsakem oziru zmagal in da mu je dal kongres popolno zaupnico, se razvidi iz vseh govorov, ki so bili govornjeni na kongresu, in tudi iz same resolucije. Demokratski ministri so imeli priliko slišati precej ostro kritiko o svojem Delovanju v vladi. Pristaši Ljube Davidovića so izjavljali, da imajo pozitivno obvestilo, da bodo demokratski ministri na čelu z dr. Marinkovićem podali danes svoje ostavke in da se bo potem otvorila kriza vlade.

Demokratski ministri se drže zelo rezervirano. Glede resolucije niso hoteli dati sinoči nikakih informacij.

RADIKALI O KONGRESU.

Beograd, 17. januarja. Po kongresu demokratske stranke smatrajo v radikalnih vrstah, da je resolucija povsem drugačna, kakor pa se je pričakovalo. Vukičevićeva okolica zatrjuje, da je bila situacija na kongresu taka, da je bilo pričakovati resolucijo, ki naj bi vsebovala naročilo demokratskim ministrom, da s svoje strani stavijo Veljo Vukičeviću in radikalnemu delu vlade precizne pogoje in da izvajajo, ako Vukičević teh pogojev ne bi hotel sprejeti, konsekvence. Radikali smatrajo, da je bil predsinočnim izvršen na okolico Ljube Davidovića močan pritisk in da je zato resolucija drugačna kakor bi bila sicer. Vendar pa smatrajo radikali situacijo za resno in težko, ki jo bo tudi težko razplesti.

VEST O OSTAVKI POPOVIĆA SE POTRjuje.

Beograd, 17. januarja. Minister brez portfelja Velja Popović je posetil včeraj predsednika vlade Veljo Vukičevića. Ob tej priliki je obvestil Veljo Vukičevića ustmeno, da bo podal ostavko na svoj portfelj.

Ko se je ta vest razširila v političnih krogih, so izjavljali politiki, da se to lahko smatra za otvoritev krize v vladi in da bo tudi Vukičević podal ostavko. V radikalnih vrstah smatrajo, da je podal Velja Popović ostavko zato, ker je bilo ministrstvo notranjih del izpopolnjeno z osebo izven vlade, med tem ko je imel on obljubljen, da dobi ta portfelj. Vukičević pa ga je z imenovanjem čede Radovića za notranjega ministra desavoiral.

PRELIĆ PODLEGEL RANI.

Skoplje, 17. januarja. Včeraj ob 1. popoldne je v vojaški bolnici umrl pravni referent skopljanske oblasti Veljko Prelić, na katerega je pred tremi dnevi streljala atentatorka.

MARINKOVIĆ PRI VUKIČEVIĆU.

Beograd, 17. januarja. Sinoči je dr. Voja Marinković po kongresu demokratske stranke posetil Veljo Vukičevića in mu pojasnil, kako on pojmuje resolucijo demokratske stranke. Nato je odšel na dvor v avdienco.

SDS v škripcih.

Odkar se SDS ne nahaja več na vladi, je zaslja zlasti v Sloveniji v zelo neprijeten položaj. Pri občinskih volitvah je izgubila položajke za postojanko, v obeh slovenskih oblastnih skupščinah je obsojena na popolno onemoglost in bo smela samo od strani gledati, kako drugi sede za mizo, pri volitvah v Trgovsko zbornico pogorela do tal, v parlamentu pa se brezpogojno priklanja vsakomur, s komur upa, da se mu bo lahko obesila na frak in tako po ovinkih zopet prilazila vsaj nekoliko do moči.

Zasluženi udarci, ki so zadeli nekaj v celi državi in še posebej v Sloveniji vsega mogočnega SDS, niso ostali brez posledic. Iz zaslužnih udarcev se je rodil čudež, da je začela SDS postajati dokaj skromnejša in bolj ponižna kakor je bila nekaj. Ali je ta ponižnost iskrena ali pa je potuhnjena, to pustimo za enkrat ob strani. Dejstvo pa je, da se je SDS v Mariboru pri vsej grenkobi vendarle sprijaznila z mislijo, da je boljše zanj sodelovanje s SLS kakor pa ostati pred vrati, iiti tudi v Ljubljani se slišijo iz tabora SDS že precej milejše strune kakor so se slišale še prav pred kratkim časom.

SDS in sodelovanje s SLS! Zamisliti se je treba le nekoliko nazaj v lepe čase nepozabnega PP-režima, ako hočemo pravilno oceniti težo udarcev, pod katerimi zdihuje SDS. OD 1. 1918 pa do vstopa SLS v vlado je bila SDS nedostopna vsegamogočnost in med slovensko inteligenco in polinteligenco, pa tudi med »purgarijo« je veljalo kot modno pravilo, da modern človek ne more biti drugo kot političen pristaš SDS. Kdor je bil »SDS«, ta je smel ponosno sedeti za eno mizo z velikimi glavami, ki so imeli odločilno besedo, med svojimi vrstniki pa je veljal za pol-boga.

Kdor je bil »SDS«, temu so se na široko odpirala vsa uradna vrata, od ljubljanskega magistrata pa do vladne palače. In ni bilo tako plitvih možganov, da ne bi veljali za pametne in moderne, samo če je bil nanje vtišljen vsegamogočni žig »SDS«.

Danes pa se je položaj že silno izpremenil. Če slišijo ljudje besedo »SDS« se njih več ne strese od strahu, a tudi nihče več ne skrivi svojega hrbta pred neko neznano, tajinstveno mladino. Ljudje se za marko »SDS« ne zmenijo več, ali pa tako malo kakor se menijo ženske za predlansko modo. Najpogostejši esdeesarji postajajo polagoma zopet ljudje, navadni in grešni ljudje kakor so vsi drugi. Uradna vrata se pred njimi nič več ne odpirajo na stežaj, inteligenca in polinteligence in »purgarije« pa polagoma išče — novo modo.

Dobro je tako in prav je tako. Kar ni zasnovano in utemeljeno na idejah, ampak se opira le na moč od zgoraj, mora doživeti usodo mode.

Ni torej nič čudnega, če se trudi SDS z vsemi silami, da bi našla kje kakšno novo šminko in kakšen štift, da bi na novo pobarvala svoja uvela lica in svoje oblebele ustnice. Išče in stika vsepovsod, a vprašanje je, če bo še kje našla zaročenca, ki bi jo hotel pobrati.

Mogoče bo imela srečo in bo kje našla kakšnega bedaka, ki bi nasledel šminko. A tudi če bo koga našla, je zelo verjetno, da ji bo takoj ušel, čim jo bo spoznal zjutraj, ko ne bo šminke na povešenem licu. Moda SDS se stara in ne vleče več. Mladí svet zahteva mladost in svežost, za stare kosti se ne briga.

Boj za petrolej.

Skoraj nobeno vprašanje ne igra v svetovni politiki tako velikanske vloge, ko boj za petrolejske vrelce. More se reči, da je to osrednje vprašanje vse svetovne politike, ki določa tako angleško politiko proti sovjetom, ko je izvor vseh kolonialnih sporov.

Pred kratkim je imel sejo petrolejski odsek v francoskem zunanem ministrstvu. Na seji je poročal Briand o prizadevanjih francoske vlade, da dobi kontrolo nad petrolejskimi vrelci v Rumuniji, Poljski in Albaniji. Največ pa je govoril Briand o petroleju Mezopotamije. Podal je ves historiat diplomatiskih pogajanj o mosulskem petroleju in končno sporočil, da bo v kratkem podpisana med Anglijo, Ameriko in Francijo pogodba, ki bo zagotovila Franciji direktno udeležbo na pridobivanju petroleja in sicer na podlagi enakopravnosti z angleškimi petrolejskimi družbami.

V posebnem članku »Matina« poroča Sauerwein podrobnosti o boju za mezopotamske petrolejske vrelce. Vseled neverjetne lahkomišljenosti je Clemenceau zamudil ugoden trenutek in prepustil Angliji vse mezopotamske petrolejske vrelce in ni zagotovil Franciji niti to, da se mora napeljava petrolejskih ceví končati na francoskem ozemlju. Aprila meseca leta 1910. je bila v San Remo sklenjena pogodba, ki je Franciji zagotovila četrtino mosulskega petroleja. Vseled nastopa Amerike se je izvedba te pogodbe zavlekla in Anglija je moral del svojega deleža odstopiti Ameriki. Po mnogih pogajanjih se je končno posrečilo Franciji, da je bilo njej zagotovljenih 23% odstotkov vsega mosulskega petroleja, kar daje letno okoli 850.000 ton surovega olja. Poleg tega pa ima Francija po pogodbi v San Remo pravico soudeležiti se pridobivanja petroleja v vseh angleških

kolonijah in pa v Rumuniji. Kot protikoncepcije pa je morala Francija priznati isto pravico Angliji v svojih kolonijah.

Istčasno so bila tudi zaključena pogajanja glede napeljave ceví iz mosulskega petrolejskega ozemlja na pristanišče v Sredozemskem morju. Francija se je silno trudila, da bi se končala napeljava v Alexandrettu, pristanišču Sirije. Svojega namena pa ni mogla doseči, temveč bo zgrajeno v Haifi, britanskem ozemlju. Pristanišče v Haifi bo tako izpopolnjeno, da bo eno največjih na svetu. Njegova vodna površina bo znašala 80 hektarjev (Bremen in Hamburg imata skupno 115) in globočina bo znašala 10 metrov, en meter več kakor znaša globočina Sueškega kanala. Pristanišče bo gotovo v treh letih in bo veljalo okoli 550 milijonov dinarjev. Glavni dobitek bo od tega imela »Haife Bay«, družba judovskih kolonistov, ki je lastnik zemlje ob novem pristanišču.

Če pa ni imela Francija tu uspeha, pa je dosegla, da bo Hedžaška železnica v položju pod njeno upravo in njena last. Ta železnica bo vezala francosko Sirijo in Palestino z Arabijo. Ibn Sand se je na vse načine trudil, da bi postal solastnik železnice, toda Angleži so ga odrinili in da so imeli lepši vzrok, so sklenili že omenjeni dogovor s Francijo glede te železnice.

Zahteve Ibn Sanda, da pride ta železnica, ki je posebne važnosti za mohamedanske romarje v Meko in Medino, pod upravo panislamskega mednarodnega odbora, je torej padla v vodo.

Petrolejski magnati določujejo svetovno politiko.

Politične vesti.

— Ministrstvo za izenačenje zakonov bo odpravljeno že 1. aprila. Finančni odbor je danes razpravljaj o proračunu najbolj nepotrebnega in odvisnega ministrstva, to je ministrstvo za izenačenje zakonov. Pravzaprav je to ministrstvo obstojalo itak le iz ministra, enega uradnika, enega slugo in enega soferja. Ko bi se imela pričeti obravnava o tem proračunu, je minister dr. Angelinović sam predlagal, da se to ministrstvo odpravi že s 1. aprilom in da zato tudi ni treba sklepati o njegovem proračunu. Predlog je opozicijo popolnoma presenetil, ki je očividno imela pripravljene že lepe govorance o nepotrebnosti tega ministrstva. To je menda opozicijo tako razkačilo, da je prišlo do burnih prizorov in da so letele pscvke vseppek. Nota bene, za proračun, ki ga sploh več ni. — Seveda je bil predlog dr. Angelinovića soglasno sprejet in s 1. aprilom bomo imeli enega ministra manj. Kdaj bodo reducirana še ostala nepotrebna ministrstva, se danes ne more še reči, vendar moramo z zadovoljstvom konstatirati, da je vsaj narejen začetek.

— Velja Popović odstopi? Kakor se poroča iz Beograda, bo podal še te dni Velja Popović, minister brez portfeilla svojo demisijsko. Tudi to demisijsko je le pozdraviti, ne zaradi osebe ministra, temveč iz enostavnega vzroka, ker so ministri brez portfelja nepotrebni.

— Radić koleba med radikali in demokrati. Z ozirom na padek demokratskega kongresa je izjavil St. Radić novinarjem: Če ostane g. Davidović na liniji, za katero smo se dogovorili in če bo nastopil v smislu pisma, ki sem mu ga poslal, potem ne more biti govora o nobeni drugi kombinaciji, kakor samo o oni z g. Davidovićem. Če bi se pa izkazal g. Davidović kot slabotnega politika in nadaljeval s svojo prejšnjo taktiko, ki jo nazivam za igranje, da bo namreč zopet dovolil izglasovati zaupnico Vukičeviću in podpiral vladni sistem, potem je za kmečko demokracijo jasno, da ni mogoče delati z Davidovićem. Če bi se v tem primeru videlo, da je mogoče delati z radikali, toda ne z g. Vukičevićem, potem bomo napravili odločen korak tudi proti demokratom. Položaj je zato v rokah g. Davidovića, odnosno demokratske stranke. Pustili smo ji dovolj časa in smo čakali štiri mesece na odgovor. Nato je Radić še zatrdil, da je v vsem solidaren s Pribečevićem.

— Proračun ministrstva za agrarno reformo. Po odpravi ministrstva za izenačenje zakonov je finančni odbor pričel razpravo o ministrstvu za agrarno reformo. Minister za agrarno reformo Andrić je podal daljši eks-pozé, v katerem je obrazložil stanje v tem ministrstvu. Pritoževal se je, da se je kredit temu ministrstvu preveč zmanjšal. Tudi sedaj je proračun ministrstva močno reducirán. Osební izdatki so znižani za 13, stvarni pa za 34 odstotkov. Težka hiba in ovira je, da se politika v tem ministrstvu ne vodi v popolnem soglasju z drugimi ministri, zlasti s poljedelskim. V vsem je bilo razdeljeno 598 tisoč 376 oralov zemlje na 224.991 kolonistov. Po ministrovem ekspozéju se je pričela debata, ki jo je otvoril zemljoradnik Voja Lazić. Nato je bila seja prekinjena in se je popoldne nadaljevala.

Težave panameriške konference. Na konferenci so sicer vsa politična vprašanja prepovedana, vendar je kljub temu verjetno, da pride do precejšnjih težkoč in to v sled premočnega stališča Združenih držav Severne Amerike. Na dnevnem redu konference so samo nepolitična vprašanja, tako: med-ameriški zračni promet, zaščita oznakov za blago, patentne pravice, avtorsko pravo, gradnja železnic, poenostavitve konzularne službe in slična nenevarna vprašanja. Neka-

teri delegati ameriških držav pa bi hoteli začeti razpravo o Monroe doktrini in o ameriškem razsodišču, čemur se pa washingtonska vlada z vso silo upira ter računa, da ji bodo pri tem pomagale takozvane ABC države (Argentina, Brazilija, Chile) in Peru. Največja nevarnost preti konferenci od razprave o panamer, pravniški konferenci v Rio de Janeiro, ki je sklepala o kodifikaciji med-ameriškega prava. Od pravniške konference izdelan načrt predlaga ustanovitev panameriške unije s sedežem v Washingtonu. Ta unija bi bila podobna Zvezi narodov in bi razsodjevala o spornih vprašanjih med ameriški državami. Če bi ta predlog prodril, potem bi Združene države Sev. Amerike ne mogle tako prosto nastopati v Srednji Ameriki. Posebno se upira washingtonska vlada definiciji pojma »intervencija«, po kateri bi bilo proglašeno vsako vmešavanje ene ameriške države v notranje zadeve kol kršitev mednarodnega prava. Argentina, Mehika, Paragvaj, Santo Domingo in Haiti so že predlagali tako definicijo, ki bi čisto podrezala washingtonsko imperialistično politiko. Vseled dogodkov v Nicaragui je zlasti mogoče, da bo panameriška konferenca pomenila za washingtonsko vlado poraz. Da tega prepreči, se je udeležil konference tudi Coolidge osebno.

— Duhovniki ne smejo na Poljskem kandidirati. Nvoimenovani poljski kardinal Hlond je poslal iz Rima brzojavko, v kateri prepoveduje vsem katoliškim duhovnikom kandidirati v sejm in v senat. Ta odredba je zlasti zadela desničarsko opozicijo in izhaja baje od papeža samega. Narodni krščanski demokrati so v sled te odredbe čisto presenečeni. Po znanem pismu poljskih škofov so mislili, da je že njih stvar dobljena. Sedaj pa je poslalo jasno, da je najvišja cerkvena oblast čisto na strani Pilsudskega.

— Bavarska proti centralizmu. »Münchener Neuste Nachrichten« so objavile proglas, ki so ga podpisali vodilni Bavarci vseh strank in slojev. V tem proglasu zahtevajo Bavarci, da ostane sedanja oblika nemške države kot zvezne države ne samo ohranjena, temveč še izpopolnjena. Brez popolne decentralizacije je vsak razvoj Bavarke in drugih zveznih držav nemogoč. Samo misel zvezne države omogoča narodno edinstvo Nemcev in ga zajamčuje. Samo zvezna država pa tudi pripušča ujedinenje Avstrije z Nemčijo in zopetno združenje odtrganega nemškega ozemlja z Nemčijo.

Angleški letalci so bombardirali vasi Vakalitov kot »kazen« za nastop Vakalitov proti Iraku. Bombardirali in požgali so vasi, v katerih ni bilo niti enega oboroženega Vakalista, temveč le starci, žene in otroci.

NAJLEPŠA CVETKA.

Cvetka o prečanski fronti pa ima še ene vrste duh, duh prav posebno fine vrste.

Kaj se pravi to, »da ima kmečka demokracija prečansko obeležje, toda to da ni njena krivda?«

In kaj pomenijo besede: »Mi nismo prečanska fronta?«

To se pravi:

»Gospoda Srbi, ne bodite preveč jezni na nas, pravoverne esdeesarje, če vrti kmečka demokracija prečansko lajno. Mi ne vrtimo, ampak oni, t. j. naši »zavezniki«, t. j. radičevci. Mi, pravoverni esdeesarji, mi nismo za prečansko fronto. Mi smo še nadalje ti isti, kakor smo bili, in vas, gospoda Srbi, prav ponižno prosimo, da se nas usmilite kot svojih starih vam zvesto služočih podanikov ter nam zopet izročite vsaj košček oblasti v Sloveniji, da bomo pod firmo pobijanja »prevratnega separatizma« še nadalje lahko topli vse tiste klerikalce in radičevce, ki nočejo slepo služiti vam in nam!

Ivan Hribar:

MOJI SPOMINI.

Od 1853. do 1910. leta.

Če sem le dobil poldrug krajcar, kupil sem si čevlarsko kubano. Vendar sem moral v tem peklu prebiti celo leto, kajti če sem ob malih počitnicah med letom, ki so pomenile zame prava nebesa, očetu in materi jokaje pripovedoval, da tam ne morem več ostati, zavračala sta me vedno le, da sem siten in da je treba s starim možem imeti potrpljenje. Še celo, ko sem v krčmi nalezal garje, moral sem ostati še naprej v stanovanju, ker se je starišem takrat tako slabo godilo, da nista zmogla toliko denarja, da bi mi bila drugje najela stanovanje s hrano. — Proti koncu leta se mi je šele zasvitilo upanje. Tistikrat je bila neka večja veselica v »Citalnicu«, pri kateri so sodelovali tudi osmošolci. Sestavili so četverospév ter šli pet v grajščino Polhovi gradec. Vrnivši se v Ljubljano, so nekateri prenočevali pri svojih prijateljih v prvem nadstropju Franceline hiše; med temi je bil tudi kasnejši profesor na Hrvatskem Ivan Zupan. Le-ta mi je zjutraj, ko sem mu osnažil čevlje, v mojo veliko radost dal štiri krajcarje ter me pobožal po glavi, in ko je izvedel, da vstopim prihodnje leto v prvo šolo, mi je obljubil, da me priporoči svojemu bratu Tomažu, ki je bil takrat prefekt v »Alojzije-višču«. Upal sem torej, da mi ne bo potreba več pri Franceli ostati.

Po vsem, kar sem povedal, je jasno, da me na bivanje pri Franceli ne vežejo najboljši spomini. A življenje je tragikomedija, v kateri prihaja do izraza več komike, ko tragike. In tako mi je v te spomine usoda upletla dogodek, kateri mi je nešteto krat prihajal na misel in mi je v kasnejših letih večkrat pričaral veselost na lice. — Francela je imela svojega sina na Dunaju. Študiral je za profesorja. Tiho nedeljo dobe doma vest, da pride domov po piruhe. Vsi se tega naznanila neznansko razvesele in Fani, najmlajša članica rodbine, mi je ves četni teden, kadar me je

8

srečala, pripovedovala: »Ti fant, naš gospod, naš Jurček, pridejo z Dunaja domov; naš Jurček, ki tam za profesorja študirajo.« — Čez praznike odidem z očetom, ki je po-me prišel, domov. Neki dan potem, ko se vrnem, pa me gospica Fani, ravno ko iz šole pridem, pokliče in me vpraša, če vem, kje je »banhof«. — Kaj ne bom vedel, mislim si in pritrdim, spomnivši se, da mi je oče takrat, ko me je v prvič pripeljal v Ljubljano in sva ob neki veliki lesi korakala čez cesto, dejal: glej, to-le je »pajngof«. Nato mi pove, da se gospod Jurček, tisti, ki za profesorja študirajo, o pol-dvanajstih odpeljejo na Dunaj in da ponesem jaz njihovo suknjo na »banhof«, kjer da naj gospoda Jurčka, ki pridejo za mano, počakam pred velikimi vratmi. Ob enajstih se z zimsko suknjo podam na pot ter krenem naravnost na Dunajsko cesto k železničnemu prelazu. Začnem se ozirati po velikih vratih. Ni jih. Vendar konečno ugotovim, da je to ona velika lesa, katero z leve in desne zapirajo, predno se pripelje vlak čez cesto. Takrat se ta vrzel ni še na tak način zapirala, kakor dandanes. Z zimsko suknjo na rokah stopim torej na desno stran ceste in gledam, kdaj pridejo gospod Jurček. Mnogo ljudi hodi mimo mene. Nekateri iz mesta, drugi v mesto. A Jurčka čakam zastoj. Zdaj in zdaj so leso zapirali in vlaki so se za njo čez cesto pomikali; a gospoda Jurčka le ni bilo. Stopam sem, stopam tje, vstopam se na sredo ceste in opiram se, ker mi je suknja že težka postajala, na leso ter se skrbno oziram po vseh pasantih: gospoda Jurčka, dasi je že davno poldne odzvonilo, le ni in ni hotelo biti. Solze mi silijo v oči in toliko da ne planem v glasen jok. Tu stopi k meni zapirač lese, ki me je menda ves čas opazoval, ter me vpraša, kaj tamkaj delam. Ko mu vse izpripovem, pravi pomilovaje: »O, sirota; tukaj na svojega Jurčka lahko čakaš do sodnega dne.« In pojasni mi, kje je »banhof« ter mi svetuje, naj grem s suknjo nazaj domu, češ, da se je gospod Jurček že brez nje odpeljal, ali pa, da je prišel domov po-njo in da tamkaj čaka na-njo. — Ni treba naglašati, kako so me doma sprejeli. Obžalovali so

Jurčka, da se je moral brez suknje odpeljati, češ, da ga bo ponoči zeblo; niso pa obžalovali mojih ušes, katera teden dni niso imela miru.

Moje zanimanje je pri Franceli zbujala tudi okoliščina, da so tjekaj pogosto zahajali patri frančiškani in da so jih vselej v gosposki gostilniški sobi na levi vežni strani imenitno pogoščali, pri čemer sta vedno stregli obe gostilničarki in hčeri. Sodil sem iz tega, da so Francelini v posebnem prijateljstvu s frančiškanskim samostanom. Res je Francela svojo hišo, dasi je imela neposredne potomce, zapustila frančiškanskemu samostanu.



Stara Francelina hiša na Marijinec trgu. Podstrešno okno na desni strani je razsvetljevalo sobico, v kateri je stanoval pisatelj, ko je bil učenec četrtega razreda normalke.

Slika kaže Francelino hišo po potresu leta 1895, ko so jo morali zaradi velikih poškodb podreti. Sedanja Frischevkiha hiša stoji na njenem in njene sosede — po vnanosti slične jej — nekdanje Bednarčeve hiše. Ko so kopali temelje za sedanjo novo hišo, našli so pod Francelino hišo dvojce okostjakov.

(Dalje prihodnjš.)

Dnevne vesti.

— **Napredovanje sodnik uradnikov.** V ministrstvu pravde je podpisan daljši ukaz o napredovanju sodnih uradnikov.

— **Pravosodni minister** je podpisal več ukazov o pomiloščenju in znižanju kazni obsojencev.

— **Zakonski načrt o osnovnih šolah.** V prosvetnem ministrstvu je definitivno redigiran nov zokonski načrt o osnovnih šolah. Načrti se predložijo v kratkem Narodni skupščini.

— **Predavanja o Društvu narodov.** Prosvetno ministrstvo je izdalo na vse šole okrožnico, v kateri se priporoča predavanje o Društvu narodov.

— **Izpremembe v državni službi.** Pri podružnici Pošte hranilnice v Ljubljani so pomaknjeni v višjo skupino: upravnik prometa Leopold Bregar, zvanik Anton Rantuš, uradnica Stanka Borštnik in računovodkinja Marija Oblak. — **Premeščen** je iz Beograda k velikemu županu ljubljanske oblasti tajnik Fran Verbič.

— **Italijanski listi o uspehih organizacij Balil in Malih Italijank.** »Popolo« in »Piccolo« poročata: »Sežanski okraj, ki se je zdel najbolj sovražna Italiji in najbolj prežet z boljševizmom ter najbolj višje na starem režimu, izkazuje sedaj 469 vpisanih Balil in 455 malih Italijank, in še to ni vse, v to število niso všteti Balili in male Italijanke iz Dutovelj in Zgonika, ki znašajo okoli 800 Balil in 700 malih Italijank v celem...« Italijanski listi pa pri tem pozabljajo omeniti, da gre zgolj za prisiljeno janičarstvo...

— **Nov svetovni letalski rekord.** Kot poročajo iz Rooseveltfielda, sta dosegla Chamberlin in Williams nov svetovni letalski rekord. Letela sta namreč brez pristanka 51 ur in 24 minut.

— **Promocija.** Na zagrebški veterinarski fakulteti je promoniral za dr. veterinarstva veterinar Leon Kocjan iz Ljubljane.

— **Dr. Fran Mohorič umrl.** Predvčerajšnjim je umrl v Ljubljani upokojeni višji sodni svetnik in privatni docent zagrebške univerze dr. Fran Mohorič. Pokojnik je bil odličen pravnik in tudi pod Avstrijo vrl narodnjak. Priobčil je v raznih pravnih revijah in listih nebroj znanstvenih razprav. Bodi mu časten spomin.

— **Italijanski škofi zoper nemoralno modo in literaturo.** Ligurijski škofi z genovskim nadškofom Minoretijem na čelu so izdali skupno pastirsko pismo, ki je vzbudilo vsled strogosti zoper modo in moderno zabavo, ki jo označujejo škofi kot nesramni in nemoralni, splošno pozornost. Pastirsko pismo se obrača tudi zoper protestantsko propagando in nedeljsko delo. Med drugim pravijo škofi: Romani, novele, drame, veseloigrice in vsakovrstni drugi književni produkti se neverjetno množijo ter vzpodbujajo k nenravni poželjnosti in nenravni instirizmu. Ženska obleka, ki postaja vsak dan bolj nesramna, ostudne kinematografske predstave, radio, kakor tudi gotove vrste spolia, so past za navedenih vernikov in čistost mladine. Iz samostanskih šol se morajo brez pardona izključiti vsa dekleta, ki prihajajo v šolo z golimi rokami in ne preko kolen segajočimi krili.

— **Mednarodni arhiv za otroške risbe.** Mestna umetniška galerija v Mannheimu pripravlja ustanovitev mednarodnega arhiva za otroške risbe. V arhivu bo na razpolago vsakomur, ki se hoče znanstveno pečati s psihologijo otroka sistematično urejen material.

— **Kralj Alfonz in madridski siromaki.** Španski kralj Alfonz je zdel posnemanja vredno odredbo. Sporazumno z ministrskim svetom je namreč odredil, da se imajo vse perilo, vstevši posteljnino in žimnice, ki so zastavljene v javnih zastavljalnica in sličnih zavodih, do zneska 25 pezet, na državne stroške rešiti ter vrniti lastnikom. Odredba je bila izdana pod očitnim domevkom, da so zastavili te stvari zgolj najbolj siromašni ljudje in da je dolžnost države, da priskoči tem ljudem na pomoč. Seveda vsebuje tudi izprane določbe, ki naj preprečijo vsako zlorabo.

— **Justični referent Prelić operiran.** Zrtev škopeljskega atentata, justični referent Prelić je bil operiran. Projektirano se mu je bil zabil pod tilnikom v hrbtnico. Po operaciji se je Prelić zavedel. Vprašal je, kako se atentatorica piše. Ko je čul ime Mara Buljev, se je začudil ter izjavil, da je izkazal atentatorici ponovno zgolj usluge.

— **Koliko Kitajcev živi izven Kitajske?** »Ostasiatische Rundschau« objavlja najnovejšo statistiko o številu Kitajcev, ki žive v inozemstvu. Po tej statistiki, se nahaja izven Kitajske okoli 10 milijonov Kitajcev, in sicer: v Nizozemski Indiji 1.835.000, v Francoski Indo-Kini 1.030.000, v Hongkongu 445.000, v Zedinjenih državah 150.000, v Birmi 130 tisoč, v Malajskem arhipelu 93.000, v evropski Rusiji 71.000, na Filipinih okoli 40.000, v Koreji okoli 30.000, v Avstraliji preko 30 tisoč, v Kanadi pa 12.000.

— **Svetovni mojster v honorarjih.** Kot poročajo »Die litterarische Welt«, je odstopil Lloyd George izključno pravico objave svojih poročil o potovanju po Južni Ameriki neki ameriški novinarski agenciji za fantastični znesek 80.000 funtov sterlingov (okoli 30 milijonov dinarjev). S tem sta Roosevelt in Jack London, ki sta prejela po dolar od vrste, potolčena ter je vzpostavil Lloyd George nov svetovni rekord.

— **Siouxški Indijanci na grobu Karla Maya.** Iz Dresdene poročajo: V petek položijo siouxški Indijanci cirkusa Sarrasam na grob Karla Maya v Radebeulu v venec. Po počastitvi Karla Maya se podajo Indijanci v Old Shatterhand, kjer jih bo gospa Mayeva pogostila.

— **Aretiran italijanski hujskač.** Te dni je bil v Kraljevici aretiran ing. Haendel, dopisnik tržaškega »Popola di Trieste«. Haendel je pisec vseh člankov, ki so izšli v »Popolu« nosijo šifro »hc«, in ki se odlikujejo

po svojih nesramnih napadih na Jadransko Stražo, na vojno mornarico, na našega kralja ter na Slovane sploh, posebno pa na Slovane na Reki in Sušaku.

— **Obsojena radi širjenja komunistične propagande.** V Dubrovniku se je vršil te dni proces zoper trojico komunistov, obtoženih po zakonu o zaščiti države. Obtoženi komunisti so pred sodiščem seveda lagali. Trdili so, da so pristali HSS, oziroma Davidovičeve demokratske stranke. Rezultat je bil sledeči: Nikola Maslač in Miha Mrnarič sta bila obsojena vsak na 6 mesecev ječe, Peter Mrnarič pa je bil zaenkrat oproščen.

— **Klub za svobodno ljubezen.** V Velikem Bečkereku je razkril te dni glavni urednik lista »Senzacija« Ljudevit Reiser veliko afero. Objavil je, da se nahaja v neki ulici v Velikem Bečkereku klub za svobodno ljubezen in da je pripravljen navesti tudi imena članov kluba. Na podlagi te novice je naročil državno pravdnitvo policiji, da naj uvede nemudoma poizvedovanja. Poizvedbe so ugotovile, da ustreza vest »Senzacije« resnici. Klub je bil takoj razpuščen, vendar pa je državno pravdnitvo preiskavo ustavilo. Iz te afele pa se je razvila druga afera. Odvetnik voditeljice kluba je poslal članom in članicam kluba pisma, v katerih zahteva od vsakega posameznika za ustavitve postopanja povračilo stroškov v znesku od 3000 do 11.000 Din. Visokost stroškov je odmerjena po gmočnih razmerah vsakega posameznika. Nekateri so plačali, druga pa so izročili pisma uredniku Reiserju, ki jih je objavil. Baje je iztirjal advokat na ta način od prizadetih doslej okoli 200.000 Din.

— **Potres v Porenju.** V Aachnu so čutili v soboto okoli 1.20 kratek, precej močan potresni sunek. Približno istočasno so čutili tudi v Belgiji potresne sunke.

— **Poplava v Londonu povzročila milijonsko škodo.** Po dosedanjih uradnih podatkih znaša škoda, ki jo je povzročila zadnja poplava v Londonu okoli 500.000 liver sterlingov. Za ponesrečence se je zbralo doslej 12 tisoč liver sterlingov. Voda je uničila med drugim v narodni knjižnici za slepce nad 5000 knjig, kupljenih šele pred par meseci. Vsaka knjiga je veljala 50 šilingov. Higijenski muzej je popolnoma uničen.

— **100 konj zgorelo.** Iz Varšave poročajo: V kavalerijski vojašnici v Ostrovi je izbruhnil te dni požar, ki je upepelil vse hleve. Od 120 konj so jih rešili samo 20. Ostalih 100 je zgorelo.

— **Vremenske katastrofe.** Iz Moskve poročajo: Nad mestom Almaata in okolico (preje Weryi) v azijsko-ruski pokrajini Semirečensk je divjal te dni silen metež. V stapi je poginilo nad 70 oseb. — Iz Rio de Janeiro poročajo: Mesto Diamantino v državi Minas Geraes je katastrofalna poplava, ki jo je povzročila reka Bel Monte, takorekoč popolnoma uničila. Nad 1000 hiš je porušenih. Okoli 50.000 ljudi je brez strehe.

— **Stekla lisica v brzovlaku.** V Pasteurjevem zavodu v Lyonu so dobili te dni 33 novih pacientov. Vse paciente je ogrizla v brzovlaku Pariz-Lyon stekla lisica. Lisica je ušla na kolodvoru nekemu železniškemu uslužbencu.

— **Tragedija neveste.** V Passwalku v Avstriji se je imelo te dni poročiti neko starejšo dekle. Vse je bilo pripravljeno, celo ženitovanjska pojedina. V zadnjem trenutku pa si je ženin premislil in izginil. To je 28-letno devico tako užaloštilo, da je šla na pokopališče ter se s svilenim robcem na enem od nagrobnih spomenikov obesila.

— **Tajna zaloga pušk in municije izza vojne v Franciji.** V Boulogne sur Mer so razkrili te dni tajno zalogo pušk in municije izza svetovne vojne. Baje je oškodovana država za 80 milijonov frankov.

— **Poizkušn samomor najstarejšega Madjara.** Te dni je izvršil v budimpešti poizkus samomora najstarejši Madjar, 102letni Adam Kraus. Starček je stanoval v majhni hišici v predmestju. V svoji sobici ni imel ničesar drugega kot posteljo. To svojo posteljo je zažgal ter legel nanjo z namenom, da umre. Medtem so pa sosedje pravčasno zavohali dim, udrti v sobo in dali starčka, ki je odnesel smrtne opekline, odvesti v bolnico, kjer čaka sedaj v silnih mukah smrti. Zaslisan, je Kraus izjavil, da ga je gnala v smrt beda. V svojih mladih letih je bil Kraus pisar v neki odvetniški pisarni. V zadnjem času je živel v silni bedi. Prosjačiti ni hotel. Upal je, da dobi od vlade podporo, končno pa se je naveličal čakati ter je sklenil, da napravi svoji bedi prostovoljno konec.

— **Samomor madjarskega generala.** V Budimpešti je izvršil te dni samomor upokojeni general Julij Litay, ki je vodil leta 1914 eno od divizij proti Srbiji. General Litay si je pogljal iz neposredne bližine kroglo v glavo ter obležal pri priči mrtve.

— **30 žena na poizkušnjo.** Premožni seljak Vid Jerković se je preselil pred nekoliko časa v Mostar, kjer si je kupil hišo. Dečku je šinila v glavo originalna ideja, ki mu je dobro uspela. Onočiral je v listih, da se namerava poročiti ter išče v to svrhu ženo na poizkušnjo. Izmed številnih ponudb si je izbral ženske, ki so mu najbolj ugajale. Vsako pa je odslovil že po 15 do 20 dneh, nakar je prišla vrsta na drugo, dokler ga ni končno te dni neka Anka Čuljak ovadila policiji, ki je zvitega zapeljivca ženski aretirala ter pridržala v zaporu, da bo prestal sedaj tudi on »poizkušnjo«.

— **15leten trkovec umoril svojega očeta.** V eni od vojašnic v Alžiru se je odigrala te dni krvava tragedija. Kantiner je namazal svojega petnajstletnega sina prav po zaslugi s šibo. To je trkovca tako razjutilo, da je pograbil revolver ter oddal na svojega očeta štiri strela, nakar se je oče smrtno zadet zgrudil. To bestialnemu fantiču še ni zadostovalo; oddal je na na tleh ležečega očeta še peti strel. Ko so prišli ponj orožniki, se je dal deček popolnoma mirno odvesti v zapor.

— **Pobuna bolnikov v rumunski bolnici.** V epidemični bolnici v Kišnizou na Rumunskem je prišlo te dni do pobune bolnikov. Vzrok je bila pomanjkljiva zdravniška oskrba in slaba hrana. Bolniki so navalili na strežnike ter razbili vso opremo. Interventirali je morala policija, ki je vzpostavila hitro zopet red.

— **Stavec, ki je ponarejal akcije.** Lvovska policija je podzela te dni pri stavcu Galusu hišno preiskavo ter našla v njegovem stanovanju potvorne akcije velikih industrijskih podjetij. Galus je bil aretiran.

— **Nezvesto ženo skalpiral.** V Delavareu se je odigrala te dni krvava zakonska tragedija. Neki delavec se je pred par meseci poročil, dasi je vedel, da ga je varala njegova nevesta že pred poroko z drugim. »Zatrekanik« možakar je hotel tedaj izvršiti samomor. Ker mu je pa nevesta pri vseh bogovih prisegala, da mu ne bo prelomila nikdar več zvestobe, si je premislil ter jo poročil. Ženica se pa ni poboljšala, temveč je grešila s svojim ljubimcem pridno dalje. Te dni so njenega moža radi tega njegovi tovariši v tovarni »vlekli«. Razjarjen je hotel mož domov. Ker so bila vrata stanovanja zaklenjena ter mu žena kljub zvonjenju in trkanju ni odprla, je mož, ki je silno močan, vrata enostavno vlomil. V kuhinji je zagrabil sekuro. Ko je stopil v spalnico, je naletel v družbi svoje žene nekega moškega, ki je bil smuknil baš pod posteljo ter se skril. Potegnil ga je izpod postelje. Dasi je spoznal v njem enega od svojih prijateljev, mu je razbil s silnim udarcem lobanjo, tako da je obležal prešestnik pri priči mrtve. Nato se je obrnil k svoji, od strahu komaj živi ženi, ki je slovela radi lepih las. Dejal ji je, da ji bo odrezal za kazen lase. Žena se je razveselila, ker ji je bila obljubljena za njen greh tako mila kazen, toda njeno veselje se je izpremenilo prav hitro v nepopisno grozo. Mož je potegnil namreč iz žepa nožič ter ji jel rezati z glave lase s kožo vred. Odrznil ji je že precejšen kos kože, ko se je ženi posrečilo, da mu je ušla na dvorišče, kjer se je onesvestila. Mož je hitel za njo, vendar so ga pa sosedje obvladali in izročili policijskim stražnikom. Zaslisan, je izjavil, da je hotel zrezati svoji ženi vso kožo s telesa.

— **Visokošolci opustošili sovjetskorusko razstavo v Bruslju.** V Bruslju je bila te dni otvorjena sovjetskoruska umetniška razstava. Razstava naj bi bila dokumentirala napredek sovjetske Rusije. Zbralo pa se je par sto študentov, ki so zastavo uničili. Skupina dijakov je navalila na paznike, druga skupina je stala pri vhodu na straži, tretja skupina pa je uničila vse razstavljene predmete. Dijaki so strgali slike s stien ter razbili zrcala in kipe ter vse ostale dragocenosti. Med drugim so razbili tudi Leninov kip. Napram novinarjem so izjavili, da so uprizorili demonstracije, v svrhu, da protestirajo zoper laži, ki vzbujajo v sodobni Rusiji napačne pojme ter kažejo caristično Rusijo v sramotni luči. Pripomnili so, da so izvršili atentat na razstavo v družbi ruskih visokošolcev ter da napram obiskovalcem razstave niso bili maslini, pač pa so uničili boljše visoke brošure, statistike in ves ostali reklamni material. Škoda znaša okoli 30.000 frankov.

— **Nenavaden slučaj.** Iz Budimpešte poročajo: 19letni Ivan Skribej je razbil te dni svojemu očetu, 40letnemu krovcu, ker je pretepal svojo ženo, lobanjo. Pred dvajsetimi leti je umoril krovec na isti način svojega očeta.

— **Krvava tragedija v poljski sinagogi.** Te dni se je imela vršiti v Kuinu na Poljskem v sinagogi poroka mladega para. Med tem, ko je opravljal rabinec svoje molitve, je pristopil k ženinu in nevesti bivši zaročenec neveste, potegnil revolver ter oddal na ženo in nevesto ter na njiju stariše par strel, nakar je obrnil orožje proti sebi ter si pogljal kroglo v sence. Ženin, nevesta in njiju stariši so težko ranjeni, atentator mrtve.

— **Maharadža in plesalka.** V Bombayu se je te dni poročil bivši Judorski maharadža z mlado Amerikanko miss Millerjevo. Maharadža se je moral pred dvema letoma, ker je odvedel neko evropsko plesalko ter ustrelil njenega ljubimca odpuvdati vladarskim pravicam. — (Mila kazen; navadnega zemljana bi bili kaznovali s smrtjo!) — Ameriški konzulat v Bombayu si je zamenjaval, da bi bil Millerjevo pregovoril, da naj ne vstopi v harem maharadže. Plesalka je konzulove dobre nasvete zavrnila z opazko, da hoče slediti možu, ki ga ljubi.

— **Radikalni hišni posestnik.** Te dni je pogorela v Rownu na Poljskem dvanadstropna hiša trgovca Gamera. Preiskava je ugotovila, da je zažgal hišo Gamer sam. Zaslisan, je Gamer priznal. Svoje dejanje, je motiviral s tem, da so ga stranke tako »sekirale«, da si sprjo stanovanjskega zakona, na podlagi katerega strank ni mogel vreči iz stanovanja, ni mogel drugače pomagati.

— **Skandalozna afera ruskega kneza Jusupova.** Iz Pariza poročajo: Jusupov, ki je dal umoriti carjevega favorita Rasputina, je iz Francije izgnan. Zagrešil je težak navedeni zločin. Izpobil se je nad mladoletnim sinom uglednega in uplivnega francoskega politika. Oče žrtev ni vložil kazenske ovadbe, ker je hotel preprečiti škandal, pač pa je zahteval, da se Jusupov iz Francije izžene. Jusupov je pobegnil že preje v Basel.

— **Po usmrtni Gray in Snyderjeve.** Iz Newyorka poročajo: Trupla Gray in Snyderjeve so izročili njihovim sorodnikom ter so že pokopana. Gray je zapustil par pisem za svojo hčer. Vsako leto, do njenega 21. leta naj se ji izroči na njen rojstni dan po eno pismo. Snyderjeva je zapustila pismo za svojo hčer Louraino. Upravnik jeklenice »Sing-Sing«, v kateri sta bili izvršeni justifikaciji, je zaprosil takoj po usmrtni za dopust. Rabelj je moral iskati takoj po usmrtni radi živčnega šoka zdravniške pomoči.

Ljubljana.

— **Gostovanje češkega igralca Edvarda Kohouta v naši drami.** V četrtek, dne 19. januarja bo gostoval v naši operi član praške

ga Narodnega divadla, gospod Kahout kot Hamlet v istoimenski Shakespearejevi tragediji. Na to gostovanje opozarjamo že sedaj vse v Ljubljani živeče rojake znamenitega igralca, kakor tudi vse prijatelje češkega naroda. Vstopnice se lahko že od danes naprej rezervirajo pri dnevnih blagajni v opernem gledališču.

— **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija ljubljana** vabi na predavanje, ki se bo vršilo v petek, dne 20. januarja ob 20. uri v lastnem družabnem lokalu na Kongresnem trgu št. 1. (II. nadstropje). Predaval bo g. dr. ing. Miroslav Kasal o temi: Dimenzioniranje železobetonskih konstrukcij po predpisih in luči znanstvenih poizkusov. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

PROSVETA.

Premijera Hirskejeve operete »Zmagovalka oceana«, ki se vprizori v sredo, dne 18. t. m. ima sledečo zasedbo: Elinor Goldwin, veleposelstnica in lastnica tovarne za letala — Poličeva, John Goldwin, njen stric in drug — Povhe, Corrine, njegova žena — Ranovec, Lilly Dorville, predsednica društva francoskih krajanov v Parizu — Balatkova, Charlie, izprašan pilot — Peček, Frapart, ravnatelj etablissementa »Grand Paris« v Parizu — Sancin, I. domino — Jeremova, II. domino — Sterniševa, Jean — Košič, sluga — Pahor, Bill, oskrbnik — Simončič, Jim, pilot — Jarc, Piloti, delavci, družba, maske, plesalke, sluga. I. dejanje se godi v Ameriki, II. dejanje v etablissementu »Grand Paris« v Parizu in III. dejanje v palači markija de la Motte pri Parizu. — Čas sedanost. — Plesne točke je uvečbal baletni mojster V. Vlček. Opereto dirigira Niko Strikarjeva, Lucien, marquis de la Notte — Dretot, režira Jos. Povhe. Vršijo se opereta za premijerski abonma. Delo je v resnici izredno posrečeno in prepričani smo, da ostane stalno na našem repertoarju in da si ga takoj za Ljubljano osvoje tudi druga gledališča. V celi koncepciji in v vsaki podrobnosti odgovarja popolnoma načelom, ki se zahtevajo za današnje moderno in efektivno opereto.

Sport.

Bokerske vesti. Prejšnji svetovni prvak, zamorec Jack Johnson, je danes 49 let star in si je zadnja leta na vso moč prizadeval, da postane župnik. Ker mu pa to ni uspelo, — n-ž sojajšv rjijoa jrsod of ut jrpssod of vernerja Smitha, kandidata za predsednika Zj. držav. Namenjen je v prvi vrsti, da obdeluje svoje sorojake. — Evropski prvak v teški teži Paulino je bival skoraj eno leto v Zj. državah in je izvojeval v tem času devet bojev. Ti matchi so mu nesli 137.000 dolarjev dobička; samo boj z Jack Delaneyem mu je nesel 30.000. V primeru z milijoni dolarjev, ki sta jih zaslužila prvaka Tunney in Dempsey, je sicer vsota 138.000 dolarjev majhna, za evropskega borca pa, ki je šele v početku svoje kariere, vendarle prav čedna.

Karel Koželuh, slavni češki tenis profesional si je prboril v Beaulieu bristolski pokal in z njim prvenstvo francoskih profesionalov. V končni rundi je nastopil proti Romanu Najuču in ga premagal 6:2, 6:2, 6:4.

Dimitrov, v Parizu živeči bolgarski dijak, je pred kratkim sunil obojerno 141 kg. Iz Pariza odpotuje v Berlin, kjer se bo skupno s svojim rojakom Bozelom pripravjal za Amsterdam. Dimitrov star šele 19 let in spada v kategorijo srednje teže teže.



— Osem je že. Zamudila bova, a ti še nisi gotova.
— Kako, da ne. Saj sem že oblečena.

Borze.

Devize in valute.

Ljubljana, 16. jan. Amsterdam 22.945 — 23.005 (22.975), Berlin 18.525 — 18.555 (18.54), Curih 1092.9 — 1095.9 (1094.4), Dunaj 7.9975 — 8.0275 (8.0125), London 276.73 — 277.53 (277.13), Newyork 56.67 — 57.87 (56.77), Praga 168.08 — 168.88 (168.48), Trst 299.25 — 301.25 (300.25).

Zagreb, 16. jan. Amsterdam 22.91 — 22.97, Dunaj 7.9975 — 8.0275, Berlin 18.517 — 18.547, Budimpešta 9.926 — 9.956, Milan 800 — 802, London 276.73 — 277.53, Newyork 56.666 — 56.866, Praga 168.08 — 168.88, Curih 1092.9 — 1095.9.

Curih, 16. jan. Beograd 9.1375, Berlin 123.65, Newyork 519.15, London 25.82, Pariz 20.415, Milan 27.453, Praga 15.385, Budimpešta 90.65, Bukarešta 3.21, Sofija 3.745, Varšava 58.20, Dunaj 73.15.

Elekti.

Ljubljana, 16. jan. Celjska 164 — 0, Ljub-

Ljubljanska kred. 135 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Trboveljska 462 — 0, Vevče 135 — 0, Ruše 265 — 280, Stavnica 56 — 0, Sešir 125 — 0.
Ljubljanska blagovna borza (16. t. m.).
Les: Zaključenih je bilo 5 vagonov in sicer 3 vagoni hrastovih frizov, po kupčevi noti, ico vagon nakl. post. po 1000 in 2 vagona bukovih nežamanih plohov, I, II., ico vag. meja po 600. — Deželni pridelki: Zaključen je bil 1 vagon pšenice.

To in ono.

G. MUSSOLINI — MILIJONSKI DEDIČ.

»Journal des Débats« poroča, da je gospa Emma Polaccio, ki je ravnokar umrla v Monte-Carlu, zapustila v svojem testamentu vse svoje, mnogo milijonov znašajoče premoženje g. Mussoliniju. Razen tega se je tudi spomnila nekaterih italijanskih dobroteljskih društev.

PAPEŽ OBSOJEN NA SMRT — OD SOVJETOV.

»Journal des Débats« javljajo iz Rima: Iz Moskve je prispelo v Rim priporočeno pismo, naslovljeno naravnost na Nj. Svetost papeža Pija XI. To pismo vsebuje papežovo obsodbo na smrtno kazeno »radi denarnega podpiranja protiboljševskega gibanja«. Obsodba nosi izvršne podpise visokih dostojanstvenikov pravoslavne sinoda ter Rikova, Stalina in drugih. Papež jo je dal spraviti v vatikanski arhiv kot zgodovinsko listino.

Charlie Chaplin.

Tu je videl Charlie Chaplin otroka in se je takoj zanimal zanj. Vzel ga je kot igralca v enega svojih filmov in ta je rešil svojo vlogo tako imenitno, da ga je takoj nato angažirala Metro kompanija. Ker je tudi tu rešil svojo nalogo zelo dobro, ga je zopet pridobil Chaplin za svoj film »The Kid«. Po šestih mesecih trudapolnega dela je bil film gotov. Zanj je dobival mali Jackie za svojo starost vprav neverjeten honorar 75 dolarjev tedensko. S tem filmom pa je postal mali dečko zvezda zvezd vesoljnega sveta.

Seveda obstajajo tudi različne druge pripovedke, o tem, kako sta se seznanila Charlie Chaplin in Jackie Coogan. Tako na primer se govori, da sta se oba velika junaka »Kid« prvič videla v nekem hotelu v Los Angelesu. Ko sta oče in mati Jachieja zapazila Chaplina, sta rekla svojemu sinčku, naj ga gre pozdravit. Ta mu je tako neustrašno voščil »dober dan«, da se je Chaplin kar začudil, kako velik talent za komika ima mali dečko. Druga verzija pa pravi, da je videl Chaplin malčka, kako ga je parodiral in se je tako navdušil zanj, da ga je angažiral.

Prava bo pa menda le prva verzija, ker je najbolj verjetna. Sicer pa vse tri pripovedke potrjujejo eno, da je namreč Charlie Chaplin odkril in na umetniško pot privedel Jackieja Coogana, kateri se ima njemu zahvaliti, da je dosegel toliko slavo.

Ko je bil film »Kid« končan, je ponudila First National družba Cooganovim starišem razen odstotkov pri predstavi še 200.000 dolarjev za šest filmov. Te so izdelali v letih 1921 do 1923. Leta 1923 pa je Coogana vzela v službo Loew-Metro kompanija, za

DVAJSETA OBLETNICA PRVEGA POLETA 13. JAN. 1908 DO 13. JAN. 1928.

Pred nekaj dnevi je človeštvu praznovalo jubilej, ki se ga hočemo spomniti tudi mi, saj nam kaže danes velikanski napredek v kratki dobi dvajsetih let. 13. januarja 1908 je Francos Henri Farman s svojim letalom tipa Voisin, motor Antoinette, prvič preletel en kilometer. Pač so že pred njim nekateri drugi (Ader, Santos Dumont, Voisin, brata Wright) napravili polete na daljavo par deset in ali stotin metrov, toda Farman je bil prvi, ki je letel na en kilometer in s tem zbudil pozornost velike množice na letališču.

Oglejmo si ob priliki te obletnice napredek letalstva v tej dobi. Priznati moramo, da je ogromen: hitrost je narasla od 65 na 480 na uro, višina od par metrov na 11.000 metrov, razdalja brez pristanka od 1 km na 6800 km.

Kar se pa tiče strojev samih, moramo priznati, da je bilo l. 1908 zelo plodono, kajti bistvo letal se od tedaj do danes ni dosti spremenilo.

Najzanimivejše je pa to, da med vojno letalstvo ni ravno dosti napredovalo. Res je, da so izdali zanj milijarde in gradili kar na desetisoče letal, toda delalo se je po tovarnah, a ne v znanstvenih laboratorijih. Zato je tudi manj razdalje med rekordi l. 1914 in l. 1920, kot med slednjimi in onimi l. 1927. Vzemimo samo hitrost. Od l. 1913 do 1920 se zviša od 203 samo na 275 km na uro, do l. 1927 pa poskoci na 479 km!

kaiero je nastopil v več filmih. Pozneje pa se je ustanovila nova družba Jackie Coogan Corporation, tako, da je postal sam svoj izdajatelj.

Najzanimivejše pri celi stvari je, da je bil v tistih letih Jackie Coogan ne samo igrallec, ampak tudi otrok kot vsi drugi. V svojem prostem času se je igral z igračami in verjel je na Miklavža in na Božičnega moža, ki prinašata darila.

Ko se je francoski general Nivelle na svojem potovanju po Zedinjenih državah ustavil v Los Angelesu, mu je dejal Chaplin: »Jackie nikakor ni prehitro zrel otrok, ki ne dela drugega kot samo posnema odrasle: on je še vedno pravi otrok v vsakem oziru, čeprav si je svest, da nekaj velja kot umetnik in si s tem služi lepe vsoje.«

Morda je podedoval od svojih starišev veselje do javnega nastopa. Največje veselje ima s tem, da vidi utis prizorov, ki jih igra, na gledalcih. Ko sem začel z njegovo igralsko vzgojo, je bila glavna težava v tem, da sem premagal njegovo nepozornost, ali bolje rečeno njegovo nezmožnost, da koncentrirajo to pozornost, kar je značilna napaka vse otrok. Toda Jackie ima za svojo starost izredni dar, da lahko večkrat ponovi prizor ali kretnjo, ne da bi postal pri tem slabe volje. Videl sem, kako je neki predmet pobral s tal pri dvanajstem ponavljanju tako, da bi bil vsakdo prepričan, da se je to zgodilo prvič.

Po dvanajstih ponavljanjih je Jackie igral tako dobro in vrhu tega tako naravno, da sem bil kar čuden. Zelo bi se čudil, če ne bi postal slaven. Prepričan sem, da bo prekosil samega Charlieja Chaplina, kadar bo velik...

Čeprav si je Jackie že pridobil po pravici

Največji napredek v letalstvu datira od l. 1920 sem.

TAT, KI IMA DETEKTIVA S SEBOJ.

V Parizu žive številni ruski emigranti. Toda le malo jih je, ki jim je dobro. Večina se je morala posvetiti poklicom in opravilam, ki so se jih doma z zaničevanjem izogibali in za katere tudi niso bili vzgojeni. Toda: sila kola lomi. In tako je prišlo, da najdemo v Parizu bivše štabne oficirje in generale, ki se preživljajo kot delavci in šoferji, aristokrate in visoke državne dostojanstvenike, ki letajo po francoskem glavnem mestu kot agenti. Niso se pa mogli vsi ti iz boljših krogov vrženi ljudje prilagoditi razmeram. Mnogo jih je, ki žive zgolj od milodarov, ki jih dobe od svojih francoskih stanovskih kolegov in drugih premožnih in usmiljenih ljudi sploh. So pa med njimi tudi taki, ki izkoriščajo gostoljubnost usmiljenih ljudi v to, da jih ob priliki okrajejo. Po tej metodi so operirali do nedavno štirje bivši oficirji caristične armade.

Vsak od štiriperešne detelje je obiskoval bogate Parizane. Gnjilivo jim je znal opisovati svojo žalostno usodo. Pravil je, kako sijajno je svoječasno živel, dokler ga niso oropali boljševiki... Usmiljeni Parizani je izginil v sosednjo sobo ter vročil nesrečnemu emigrantu na diskreten način v kuverti večji bankovec. Njegovo odsotnost pa je izkoristil manj rahločutni Rus v to, da je svojega dobrotnika okradel. Marsikak tak dobitnik je opazil, ko je Rus odšel, da je izginil ž njim vred ta ali oni predmet. Ljudje

slavno ime, bo pač imel še dosti dela, da uresniči Charliejevo prerokovanje. Želimo mu iz vsega srca uspeha!

Človek bi mislil, da si bo Charlie po »Kid« odpočil in da bo za nekaj časa prekinil z delom. Toda temu ni bilo tako.

Neki multimilijonar mu je ponudil 50.000 dolarjev, ako bi vzgojil njegovega sinčka za drugega Jackieja Coogana. Toda Chaplin je njegovo ponudbo odklonil, potem pa se je spet spravil na delo, da napravi še tri zadnje filme za First National družbo. To so bili: The Idle Class (Charlot in železna maska), Pay Day (Dan plačila) in The Pilgrim (Romar). Posebno zadnji teh filmov je publiki zelo ugal. Je povest jetnika, ki se reši iz prisilne delavnice in kateremu ne preostane nič drugega, kot da »sune« prvo obleko, ki jo najde. To je slučajno obleka protestantskega propovednika in kol že pravi pregovor, da obleka dela človeka, pride Charlie v najbolj čudne položaje, ker ga naravno vsi ljudje, s katerimi pride v dotiko, smatrajo za duhovnika. S svojo komiko je Charlie v tem filmu pošteno premikal moralno ameriških svetohlincev, puritancev in tartuffov.

Predno si pa ogledamo naslednje Charliejeve filme, mu hočemo naprej slediti na njegovem potovanju po Evropi, o katerem smo že v začetku govorili.

9. poglavje.

Charlie potuje.

Ce bi se sestali s Chaplinom na krovu »Olympica«, ga gotovo ne bi bili spoznali, kajti kot polnik luksuznega parobroda izgleda čisto drugače kot v filmu. Naravno, da je zelo elegantno oblečen. Toda brki manjkajo na tem finem obrazu, ki je zmožen tako

naravno takih reči niso ovadili. Bali so se pač zaknebovanja. Vsled tega bi bili Rusi na ta način lahko še dolgo časa operirali, da niso postali le preveč predrzni.

Pred kratkim so se nastanili v nekem hotelu, v katerem stanujejo zgolj dobro situirani ljudje. Rusi so uprizorili pri mnogih izmed njih svojo staro komedijo. Končno pa so si gostje drug drugemu položili, da je izginila s tem ali onim Rusom ta ali ona stvar. Tedaj je bilo jasno, da dečki kradejo. Oškodovanci so sporočili zadevo hotelskemu portirju. Portir je zaklenil nemudoma vrata, vrata ter izvršil hišno preiskavo. Na stopnicah je srečal enega od Rusov, ki je bil ovaden, da je več gostov okradel. Ko mu je jel brati portir levite, sta pristopila nenadoma dva individuija, ki sta izjavila, da sta detektiva ter imata nalog Rusa aretirati in odvesti na policijo. Portir seveda zoper to ni imel ničesar oporekati. Detektiva sta Rusa solidno uklenila ter ga naložila v avtomobil, ki je čakal pred hotelom. V trenutku, ko se je avtomobil odpeljal, pa je opazil portir, da je delinkvent detektivoma prijazno pomežikaval, nkar so se jeli vsi trije od srca smejati. Portir je takoj sumil, da ni imel opravka s policijskimi funkcionarji, temveč z dvema »komplecema tatu. Podal se je na policijo. Vračajoč se, je zagledal trojico pri oknu elegantnega restorana. Lopovi so pili baš šampanjca. Portir je obvestil policijo in par minut pozneje so čepeli v gajbici. Preiskava je ugotovila, da so bili Rusi svoječasno res aktivni ruski oficirji...

bogatega izražanja. Ima modre oči, in ne ru-jave, kot bi človek sodil po kinu. Tudi nima črnih razmršenih las, temveč mehke sive lase, ki se že srebrijo. Njegov smeh je zdrav in čisto prekoatlantski; pri tem kaže velike lepe zobe. Njegove noge so tako majhne, da si človek ne more predstavljati, kako morejo nositi tiste ogromne čevlje, ki jih vidimo v kinu.

Marsikaj je doživel Chaplin na svojem potovanju po Evropi. V nekem londonskem kinu mu je pomčilo neko dekle bankovec za en funt, da se podpiše nanj, da ji bo prinesel srečo.

Sestel se je z znamenitim zgodovinarjem Welesom, kojega splošno zgodovino je bil prečital na ladji in ki mu je dala mnogo misli. Obžaloval je, da se ni mogel sestati z Lloydom Georgeom, kateri je njegov navdušen občudovalec, in ki se je zelo začudil, ko mu je leta 1919 Clemenceau dejal, da ni videl še nobenega Chaplinovega filma.

Ob vsaki priliki je Chaplin pokazal, da se rad razgovarja o filozofiji in da hoče vedno spoznati kaj novega. Ko so ga londonski časnikarji vprašali, kaj ga je posebno tedaj zanimalo, jim je odgovoril: »Rad bi vedel, kakšnega mnenja ste v Londonu o Einsteinovi teoriji?« Mnogi ljudje so ga vprašali ali je boljševik, in vsi so dobili negativen odgovor. Vendar pa je v veliko začudenje vseh dejal, da bi rad spoznal Lenina, Trcekega in nemškega cesarja Iz tega razvidimo, da je vsekakor zelo radoveden. V Franciji se je zelo začudil, da ga imenujejo Charlot, kajti tega ni vedel. Prišel je v Pariz, kjer si je ogledal marsikaj. Stanoval je v hotelu Claridge in doživel mnogo zanimivega.

(Dalje prih.)

Št. 1033/28 ref. IX.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo
kleparskih in krovskih del
za palačo »Delavske zbornice« na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Vsi potrebni razpisni pripomočki in podatki se dobe počenši s 14. januarjem 1928 med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II. Ponudbe je vložiti najkasneje do 28. januarja 1928 do 11. ure dopoldne imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 11. januarja 1928.

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

električne inštalacije

za hiše ob Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki se dobe med uradnimi urami pri podpisnem uradu, Gledališka ulica, za Din. 100.—

Pravilno sestavljene ponudbe je vložiti pri podpisnem uradu do 28. t. m., 12. uri opoldne.

Pokojninski zavod za nameščence,
Ljubljana.

Naznanjam, da sem otvoril
odvetniško pisarno 17. t. m.

dr. Hinko Schreiner

v Slovenjgradu, Glavni trg.

- - Širite - -
»Narodni Dnevnik«!

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahotajte ponudbo. Telefon Nov. 2366.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urojena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

LJUBLJANA • GREGORČIČEVA ULICA 23 • TEL. 2552

TISKARNA
TRG. IND.
D. O. S.
SE PRIPOROČA
ZA TISK VSAKOVRSNIH
TISKOVIN ZA TRGOVCE, OBRT-
NIKE, INDUSTRIJE IN URADE
LASTNA KNJIGOVESNICA.

MALI OGLASI

Za vsako besedo se plača
50 par. Za debelo tiskano
pa Din 1.—

Stare kamenite stopnice in vrata

proda Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani — Beethovnova ulica 10. — Informacije med uradnimi urami v zbornični pisarni.

Premog - Čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 2056

Prodaj

dve boljši 4 vrstni harmoniki, in sicer dve in triglasno firme Lubas. — Harmoniki imata lep in priazen glas in sta dobro ohranjeni. Napredaj sta pri Stefanu, 5. mestna hiša na Kobariški cesti, Beograd, Ljubljana

Oglašujte v
Narodnem Dnevniku.